

Departament de Premsa i Comunicació

Nova programació expositiva

“UNA COL·LECCIÓ PER A UN VIATGE.
PROMOCIÓ D'ARQUITECTES
BARCELONA 1960”

Del 18 de gener al 3 d'abril de 2016

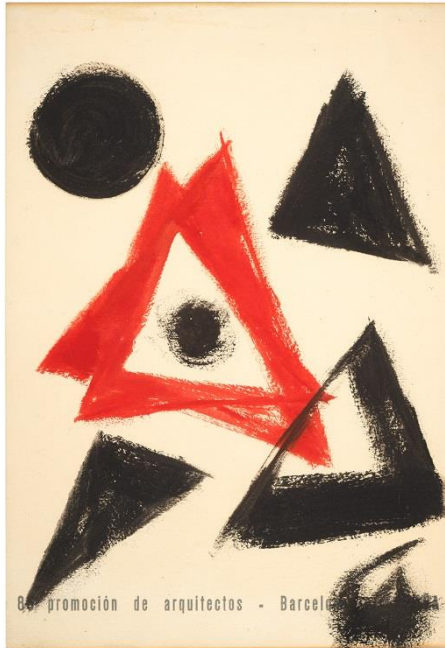
FUNDACIÓ
VILA CASAS

CAN
FRAMIS
BARCELONA

Tengo un concepto del arte de lo más elevado y apasionado. Demasiado elevado como para acceder a someterlo a cualquier cosa. Y demasiado apasionado para divorciarlo de cualquier cosa.

CAMUS, Albert: *Carnets* (1942-1951)

Història d'una aventura

CALDER, Alexander: *Triangles* (1960).

Teníem un somni i 25 anys. I el que crèiem que era una gran idea: formar una col·lecció d'art que ens permetés recórrer el món veient l'arquitectura que només coneixíem pels llibres.

SAAVEDRA, Vicente. Membre de la Promoció d'Arquitectes Barcelona 1960 i impulsor d'aquest projecte

El 1960, els estudiants de la 85a promoció de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona, assessorats pel crític Alexandre Cirici Pellicer, van enviar més de 200 cartes amb paper de dibuix Carson a pintors, escultors i arquitectes de renom nacionals i internacionals per demanar-los una obra original, amb l'objectiu d'organitzar una subhasta a la sala Gaspar de Barcelona que els ajudés a finançar-se una volta per tot l'art del món a final de curs.

La resposta va ser extraordinària i aconseguiren compilar fins a un centenar de dibuixos de 144 artistes de 22 països diferents, entre els quals hi havia els noms de Joan Miró, Naum Gabo, Erich Heckel, Otto Dix, Giorgio Morandi, Lucio Fontana, Ángel Ferrant, Max Bill, Antoni Tàpies, Hans Hartung, Karel Appel, César, Antoni Clavé, Martín Chirino, Antonio Saura, Pierre Soulages, Rufino Tamayo i Victor Vasarely.

Davant de la qualitat de les obres, un conjunt que recollia l'esperit artístic de l'Europa de mitjan segle XX, la Junta de Govern del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC), a proposta del secretari Antoni de Moragas i amb el suport dels arquitectes Coderch i Valls, va acordar adquirir el conjunt de les obres i costejar el viatge dels alumnes. Des d'aleshores, la col·lecció forma part del fons del Col·legi i es conserva al seu Arxiu Històric.

La col·lecció i l'exposició

“Una col·lecció per a un viatge. Promoció d'Arquitectes Barcelona 1960” és un fresc que mostra obres dels autors que van protagonitzar alguns dels moviments rupturistes més importants del segle XX –l'expressionisme alemany, amb dibuixos d'Erich Heckel i Otto Dix; el surrealisme, amb Joan Miró; el constructivisme rus, representat per l'escultor d'espais envoltants, Naum Gabo; el funcionalisme revolucionari de l'escola de la Bauhaus, amb un treball del seu fundador, l'arquitecte Walter Gropius– i que recull el testimoni d'aquests en l'art que arriba fins a la postguerra, amb artistes que van participar de les tendències cubista, futurista, dadà o abstracta i que van desenvolupar algunes de les concepcions amb què s'identifiquen els corrents d'avantguarda –els estudis entorn del color, el racionalisme, l'esquematisme, la geometrització de la forma, el dinamisme, la materialitat, el disseny industrial, el treball amb materials pobres o el funcionalisme, entre moltes d'altres. Victòria Combalía, crítica i curadora de la mostra, suggereix, tanmateix, que el punt més fort del fons és la seva capacitat per articular una narrativa quasi completa de l'abstracció dels anys 60, amb representació de tots els seus corrents, des de l'informalisme, el *tachisme* i l'abstracció lírica, fins a l'abstracció geomètrica o l'espacialisme.

La mostra que es pot veure al Museu Can Framis entre el 18 de gener i el 3 d'abril de 2016 és la primera iniciativa de gran abast que es desenvolupa per compartir les peces amb el gran públic i divideix el seu recorregut expositiu entre els àmbits disciplinaris de l'arquitectura, l'escultura i la pintura.

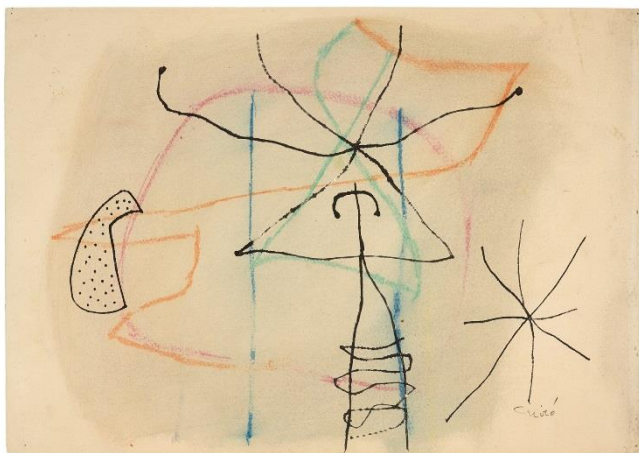

GROPIUS, Walter: *Universitat de Bagdad* (1960).

Així, aquest viatge contemplatiu recull, d'una banda, el conjunt d'obres d'arquitectes com l'holandès Jaap Bakema; l'algerià André Bloc; el fundador a Weimar de l'escola de disseny Bauhaus, Walter Gropius; el periodista, pintor i dissenyador italià Gio Ponti, i el també italià Alberto Sartoris, un dels membres fundadors del CIAM (Congrés Internacional d'Arquitectura Moderna).

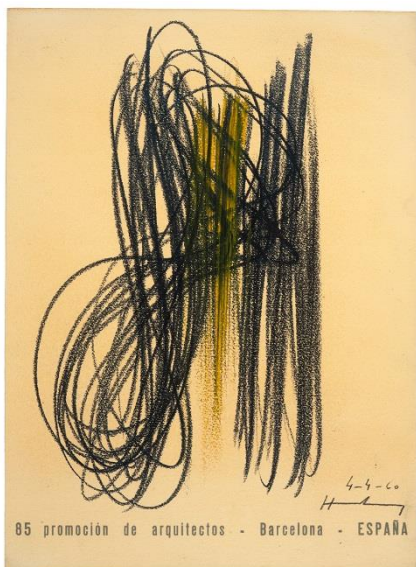
El capítol dedicat als escultors d'arreu d'Europa compila treballs dels espanyols Andreu Alfaro, Martin Chirino, Xavier Corberó, Àngel Ferrant, Amadeo Gabino, Marcel Martí, Eudal Serra, Josep M. Subirachs, Torres-Monsó i Moisès Villèlia, representants, tots ells, de les múltiples formes de l'abstracció que, sota la mirada dels seus artífexs, van ser conceptualitzades a través de la forma. En l'estela mediterrània, l'exposició mostra dibuixos dels italians Agenore Fabbri, Emilio Greco, Giacomo Manzú i Mario Negri, que entronquen amb les tradicions dels britànics Kenneth Armitage i Lynn Chadwick; una de les veus de l'anomenat nou realisme, el

francès César; el suís membre del grup Abstraction-Création Max Bill; el premi Nacional de la República Democràtica d'Alemanya, Gustave Seitz i els eslaus Naum Gabo i Ossip Zadkine. Finalment, l'escultura nord-americana es troba representada per una creació d'un dels pioners de l'art cinètic, Alexander Calder i la sud-americana, pel brasiler Bruno Giorgi.

MIRÓ, Joan: *Figures* (1960).

Francesc Ferreras, també presents en aquest fons. Altres noms que componen aquesta narrativa de meitat de segle són els de l'abstracte matèric Joan Hernández-Pijuan; Francesc Todó; Romà Vallès; Joan Vilacasas; els picassians Eduard Alcoy i Marc Aleu; els dibuixants Cesc i Marcel Bergés; l'expressionista Esther Boix; el postcubista Joan Claret; el pioner de l'abstracció a Catalunya, Enric Planasdurà... entre alguns altres. D'espanyols, identifiquem Antonio Saura, Rafael Canogar i Manolo Rivera, però també Orlando Pelayo i Manuel Malpaso.

HARTUNG, Hans: *Línies* (1960).

La pintura catalana troba representació a la col·lecció amb dibuixos dels internacionalment coneguts Antoni Clavé i Joan Miró; de l'hereu dels fauves, Josep Mompou; del gravador Pere Pruna; de l'intimista Josep Roca-Sastre i de l'intel·lectual de línies expressionistes Josep M. de Sucre. Del grup Dau al Set, hi ha obra de Joan-Josep Tharrats, Modest Cuixart i Antoni Tàpies, la tendència informalista dels dos últims compartida amb Josep Guinovart i

“Una col·lecció per a un viatge” s’ha construït, també, amb les aportacions de pintors mundialment reconeguts; tots, peces clau en la difusió de l’abstracció a partir de la via expressionista –Erich Heckel, Karel Appel, Otto Dix–; informalista –Will Faber, Norman Narotzky–; des d’Itàlia, amb Lucio Fontana i Giuseppe Capogrossi; a través d’un vessant líric –Hans Hartung–, geomètric –Richard Mortensen–, de factura clàssica –Jean Cocteau– o en la seva accepció més radical –Theodor Werner, des del grup alemany Zen.

“Una col·lecció per a un viatge” mostra, en paraules d’Alexandre Cirici, “obres d’art de gran qualitat, susceptibles de proporcionar plaer a qualsevol persona de gust i una sèrie preciosíssima de documents entorn dels grans creadors del segle i dels homes que més han influït en l’evolució de l’esperit d’una època”.

L'Arxiu Històric Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC)

Els equipaments documentals del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, integrats per la Biblioteca i l'Arxiu Històric, custodien un important fons documental que els converteixen en una referència per al coneixement del patrimoni arquitectònic català. L'Arxiu Històric inclou prop de 1.850.000 peces documentals de més d'un centenar d'arxius professionals. Es tracta de documents originals de tot tipus –des de plànols fins a fotografies, memòries, dibuixos, etc.– fruit, sobretot, de donacions, que el converteixen en un dels centres de documentació més importants d'Europa.

“Una col·lecció per a un viatge. Promoció d'Arquitectes Barcelona 1960” es troba custodiada a l'Arxiu des que, el mateix 1960, el Col·legi va adquirir les obres que formen aquest fons patrimonial.

Obres en aquesta exposició

Arquitectes

BAKEMA, J.

Habitatge

Llapis

31x22 cm.

BLOC, André

Abstracció

Cera i guaix

32x24 cm.

GROPIUS, Walter

Universitat de Bagdad

Fotografia i tinta

22x31 cm.

NEUTRA, Richard

Birth of an architectural idea

Llapis

31x22 cm.

PONTI, Gio

Arquitecte

Llapis i tinta

31x22 cm.

ROTH, Alfred

Centre escolar

Fotografia i tinta

31x22 cm.

SAARINEN, Eero

Dream with telephony

Llapis

31x22 cm.

SARTORIS, Alberto

Catedral

Serigrafia

31x22 cm.

ZEHRFUSS, Bernard

Ciutat

Tinta, cera i guaix

31x22 cm.

Escultors

ALFARO, Andreu

Forma

Guaix

31x22 cm.

ARMITAGE, Kenneth

Nu de dona

Carbonet

31x22 cm.

BILL, Max

Línies

Llapis i retolador

31x22 cm.

CALDER, Alexander

Triangles

Cera

31x22 cm.

CÉSAR (César Baldaccini)

Abstracció

Tinta i carbonet

31x22 cm.

CHADWICK, Lynn

Nu

Tinta

31x22 cm.

CHIRINO, Martín

Forma

Guaix

31x22 cm.

CORBERÓ, Xavier

Abstracció

Aquarel·la

31x22 cm.

FABBRI, Agenore

Abstracció

Carbonet, cera i aquarel·la

33x23 cm.

FERRANT, Ángel

Forma

Aquarel·la i llapis

31x22 cm.

GABINO, Amadeo
Formes
Tinta
31x22 cm.

GABO, Naum
Figures
Llapis
31x22 cm.

GIORGI, Bruno
Forma
Carbonet
31x22 cm.

GRECO, Emilio
Rostre
Tinta
31x22 cm.

MANZÙ, Giacomo
Rostre
Llapis
31x22 cm.

MARTÍ, Marcel
Figures
Serigrafia
53x31 cm.

BAYARRY, Nassio
Corbes
Tinta xinesa i guaix
31x22 cm.

NEGRI, Mario
Figures
Llapis
31x22 cm.

SEITZ, Gustav
Nu
Llapis
31x22 cm.

SERRA, Eudald
Formes
Llapis i cera
31x22 cm.

SERRANO, Pablo

Forma

Tinta xinesa

31x22 cm.

SUBIRACHS, Josep M.

Estudis

Tinta xinesa

31x22 cm.

TORRES MONSÓ, Francesc

Matemàtica

Llapis i guaix

31x22 cm.

VILLÈLIA, Moisès

L'escamoteig d'una plantilla

Guaix i tinta

31x22 cm.

ZADKINE, Ossip

Tinta

Dibuix

31x22 cm.

Pintors

ALCOY, Eduardo

Abstracció

Tinta i guaix

31x22 cm.

ALEU, Marc

Abstracció

Tècnica mixta

31x22 cm.

APPEL, Karel

Figura

Cera

31x22 cm.

BERGÉS, Marcel

Formes

Guaix

31x22 cm.

BERKEL, Sabri

Formes

Gravat

31x22 cm.

BOIX, Esther
Pagès
Cera i llapis
31x22 cm.

BOTELHO, Carlos
Alfama
Aquarel·la
31x22 cm.

CANOGAR, Rafael
Abstracció
Guaix
31x22 cm.

CAPROGROSSI, Giuseppe
Formes
Guaix
22x31 cm.

CESC (Francesc Vila Rufas)
Escombriaire
Aquarel·la , cera i tinta
31x22 cm.

CLARET, Joan
Forma
Guaix
31x22 cm.

CLAVÉ, Antoni
Rei
Aquarel·la
62x47 cm.

CLERICI, Fabrizio
Faune
Aquarel·la
31x22 cm.

COCTEAU, Jean
Rostre
Retolador, aquarel·la i llapis
33x23 cm.

COCTEAU, Jean
Orfeo i lira
Retolador
31x22 cm.

CORNEILLE
Vol d'oiseau
Gouache
31x22 cm.

COSSÍO, Pancho
Peres
Guaix
31x22 cm.

CUIXART, Modest
Figura
Aquarel·la i tinta
31x22 cm.

CURÓS, Jordi
Abstracció
Guaix
31x22 cm.

DIX, Otto
Dona
Carbonet
31x22 cm.

FABER, Will
Formes
Guaix
31x22 cm.

FARRERAS, Francisco
Abstracció
Guaix i collage
45x39 cm.

FJELL, Kai
Maternitat
Gravat
31x22 cm.

FONTANA, Lucio
Espai
Llapis
31x22 cm.

GIRONA, Maria
Flors
Cera i llapis
31x22 cm.

GUINOVART, Josep

Abstracció

Tècnica mixta

31x22 cm.

HARTUNG, Hans

Línies

Grafit i cera

31x22 cm.

HECKEL, Erick

Ocell

Xilografia

31x22 cm.

HERNÁNDEZ PIJUAN, Joan

Quatre temes

Tinta xinesa, guaix i grafit

31x22 cm.

IGLESIAS DEL MARQUET, Josep

Poesia visual

Guaix

31x22 cm.

LOTHE, André

Flors

Aquarel·la

31x22 cm.

MAGNELLI, Alberto

Figures

Retolador

31x22 cm.

MAMPASO, Manuel

Abstracció

Oli, guaix i carbonet

31x22 cm.

MICHAVILA, Ximo

Formes

Serigrafia

31x22 cm.

MIRÓ, Joan

Figures

Aquarel·la, tinta i llapis

22x31 cm.

MOMPOU, Josep

Banyistes

Cera

31x22 cm.

MONJALÉS

Forma

Oli

31x22 cm.

MORANDI, Giorgio

Bodegó

Llapis

31x22 cm.

MORTENSEN, Richard

Formes

Guaix

37x30 cm.

MUXART, Jaume

Sol

Aquarel·la i guaix

31x22 cm.

NAROTZKY, Norman

Formes

Collage

31x22 cm.

OPSOMER, Isidore

Barques

Aquarel·la

22x31 cm.

PEIRE, Luc

Formes

Guaix i llapis

31x22 cm.

PELAYO, Orlando

Abstracció

Oli

31x22 cm.

PLANASDURÀ, Enric

Abstracció

Guaix

31x22 cm.

POLIAKOFF, Serge

Formes

Guaix

31x22 cm.

PRUNA, Pere

Eva

Aquarel·la

31x22 cm.

RIVERA, Manolo

Formes

Guaix i tinta

31x22 cm.

ROCA-SASTRE, Josep

Home assegut

Llapis

31x22 cm.

SAURA, Antonio

Rostre

Tinta, cera i carbonet

31x22 cm.

SOULAGES, Pierre

Formes

Litografia

90x56 cm.

SUÁREZ, Antonio

Formes

Esmalt, guaix i aquarel·la

31x22 cm.

DE SUCRE, Josep M.

Rostre

Cera

31x22 cm.

TAMAYO, Rufino

Figura

Llapis

31x22 cm.

TÀPIES, Antoni

Abstracció

Llapis i aquarel·la

31x22 cm.

THARRATS, Joan Josep

Abstracció

Guaix i esmalt

35x24 cm.

TODÓ, Paco

Grua

Tinta i aquarel·la

31x22 cm.

VALLÈS, Romà

Abstracció

Guaix

31x22 cm.

VASARELY, Victor

Abstracció

Llapis i guaix

31x22 cm.

VILACASAS, Joan

Planimetria

Grafit

31x22 cm.

WERNER, Theodor

Forma

Guaix i tinta

31x22 cm.

ZABALETA, Rafael

Vella

Tinta

31x22 cm.

ZEKI FAIK IZER

Grafisme

Guaix

22x31 cm.

ESPAI
VolART
BARCELONA

ESPAI
VolART2
BARCELONA

CAN
FRAMIS
BARCELONA

CAN
MARIO
PALAFRUGELL

PALAU
SOLTERRA
TORROELLA

FUNDACIÓ VILA CASAS

Oficines

Carrer Ausiàs Marc, 20, pral.
08010 Barcelona
Tel. 93 481 79 80
fundacio@fundaciovilacasas.com
www.fundaciovilacasas.com

Espai Volart / Volart 2
Carrer Ausiàs Marc, 22
08010 Barcelona
Tel. 93 481 79 85
espaivolart@fundaciovilacasas.com

Can Framis
Carrer Roc Boronat, 116-126
08018 Barcelona
Tel. 93 320 87 36
canframis@fundaciovilacasas.com

Can Mario
Plaça Can Mario, 7
17200 Palafrugell (Girona)
Tel. 972 306 246
canmario@fundaciovilacasas.com

Palau Solterra
Carrer de l'Església, 10
17257 Torroella de Montgrí (Girona)
Tel. 972 761 976
palausolterra@fundaciovilacasas.com